

Σχέδιο νόμου για την τροποποίηση και συμπλήρωση του Ποινικού Κώδικα

Πλήρης ελληνική μετάφραση

Συντάκτης και υποβάλλων

Μαριάν Γκεοργκίεφ Ιβάνοφ, δικηγόρος

Δικηγορικός Σύλλογος Σόφιας

Προσωπική πρόταση του συντάκτη για τη βελτίωση της νομοθεσίας, υποβληθείσα κατά το άρθρο 45 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και το άρθρο 18(1) και (2) του Νόμου περί κανονιστικών πράξεων. Δεν πρόκειται για νομοσχέδιο που κατατέθηκε επισήμως από φορέα του δικαιώματος νομοθετικής πρωτοβουλίας. Δεν αποτελεί ούτε ψηφισμένο ούτε ισχύον δίκαιο.

Σημείωση για τη μετάφραση

Η μετάφραση αυτή παρέχεται για ενημερωτική χρήση και δεν είναι επικυρωμένη. Υπερισχύει το βουλγαρικό πρωτότυπο. Το μεταφρασμένο PDF δεν φέρει την ηλεκτρονική υπογραφή του πρωτοτύπου.

Η συνοδευτική επιστολή, οι προτεινόμενες διατάξεις, η αιτιολογική έκθεση και οι παραπομπές μεταφράζονται πλήρως. Τα αναγνωριστικά των άρθρων διατηρούν τα αρχικά κυριλλικά επιθήματά τους. Οι ενδείξεις σελίδων πηγής αναφέρονται στο βουλγαρικό PDF· η μετάφραση έχει ανεξάρτητη σελιδαρίθμηση. Οι όροι περιγράφουν βουλγαρικούς θεσμούς και διαδικασίες, χωρίς προσαρμογή στο δίκαιο άλλης δικαιοδοσίας.

Βουλγαρικό πρωτότυπο: ZID_NK_25.09.2026.pdf

SHA-256 του πρωτοτύπου αρχείου: DDCF54B5DB599FBD4E8A6538AEE8C629A50581AE02138F973E04EE6892FDEB9E

ΣΕΛΙΔΑ 01 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ
διά του Προέδρου της Εθνικής Συνέλευσης
με αίτημα διαβίβασης στην Επιτροπή Νομικών Υποθέσεων

ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

κατ' άρθρο 45 του Συντάγματος και άρθρο 18, παράγραφοι 1 και 2, του Νόμου περί Κανονιστικών Πράξεων

Συντάκτης και υποβάλλων: ο δικηγόρος Μαριάν Γκεοργκίεφ Ιβάνοφ

Δικηγορικός Σύλλογος Σόφιας, ατομικός αριθμός μητρώου δικηγόρου 1800713910

Ηλεκτρονική διεύθυνση επικοινωνίας: ivanov.bg.sf@gmail.com

Διεύθυνση αλληλογραφίας: 1616 Σόφια, συνοικία «Μπογιάννα», λεωφόρος «Αλεξάνταρ Σ. Πούσκιν» αρ. 84Α.

Δυνάμει του άρθρου 45 του Συντάγματος της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και του άρθρου 18, παράγραφοι 1 και 2, του Νόμου περί Κανονιστικών Πράξεων, υποβάλλω εξ ονόματός μου το παρόν σχέδιο νόμου για την τροποποίηση και συμπλήρωση του Ποινικού Κώδικα, μαζί με την αιτιολογική του έκθεση, ως πρόταση για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Αποτελεί μέρος δέσμης προτάσεων για την τροποποίηση και συμπλήρωση του Ποινικού Κώδικα, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του Νόμου περί Δικαστικής Εξουσίας.

Παρακαλώ τον Υπουργό Δικαιοσύνης να οργανώσει αξιολόγηση από εμπειρογνώμονες και, εφόσον αποδεχθεί την πρόταση, να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες για την κατάρτιση σχεδίου νόμου προς εξέταση από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Παρακαλώ το Υπουργικό Συμβούλιο να αξιολογήσει την πρόταση υπό το πρίσμα της αρμοδιότητάς του κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, του Συντάγματος και, σε περίπτωση θετικής κρίσης, να αναθέσει την αναγκαία προετοιμασία για την άσκηση νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Εθνικής Συνέλευσης να διαβιβάσει την πρόταση στην Επιτροπή Νομικών Υποθέσεων και να τη θέσει στη διάθεση των βουλευτών προς ενημέρωση, συζήτηση κατά την προβλεπόμενη διαδικασία και εκτίμηση της δυνατότητας άσκησης νομοθετικής πρωτοβουλίας.

Παρακαλώ να ενημερωθώ για τον αριθμό πρωτοκόλλου εισερχομένου, τη διαβίβαση κατά αρμοδιότητα και το αποτέλεσμα της εξέτασης μέσω του Συστήματος Ασφαλούς Ηλεκτρονικής Επίδοσης (CCEB), με συμπληρωματική ειδοποίηση στην ανωτέρω ηλεκτρονική διεύθυνση.

Σχέδιο

ΝΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

(δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Βουλγαρίας (ДВ), τεύχος 26 του 1968; διορθώθηκε, τεύχος 29 του 1968; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 92 του 1969, τεύχος 26 και 27 του 1973, τεύχος 89 του 1974, τεύχος 95 του 1975, τεύχος 3 του 1977, τεύχος 54 του 1978, τεύχος 89 του 1979, τεύχος 28 του 1982; διορθώθηκε, τεύχος 31 του 1982; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 44 του 1984, τεύχος 41 και 79 του 1985; διορθώθηκε, τεύχος 80 του 1985; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 89 του 1986; διορθώθηκε, τεύχος 90 του 1986; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 37, 91 και 99 του 1989, τεύχος 10, 31 και 81 του 1990, τεύχος 1 και 86 του 1991; διορθώθηκε, τεύχος 90 του 1991; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 105 του 1991, τεύχος 54 του 1992, τεύχος 10 του 1993, τεύχος 50, 97 και 102 του 1995, τεύχος 107 του 1996, τεύχος 62, 85 και 120 του 1997, τεύχος 83, 85, 132, 133 και 153 του 1998, τεύχος 7, 51 και 81 του 1999, τεύχος 21, 51 και 98 του 2000, τεύχος 41 και 101 του 2001, τεύχος 45 και 92 του 2002, τεύχος 26 και 103 του 2004, τεύχος 24, 43, 76, 86 και 88 του 2005, τεύχος 59, 75 και 102 του 2006, τεύχος 38, 57, 64, 85, 89 και 94 του 2007, τεύχος 19, 67 και 102 του 2008, τεύχος 12, 23, 27, 32, 47, 80, 93 και 102 του 2009, τεύχος 26 και 32 του 2010, τεύχος 33 και 60 του 2011, τεύχος 19, 20 και 60 του 2012, τεύχος 17, 61 και 84 του 2013, τεύχος 19, 53 και 107 του 2014, τεύχος 14, 24, 41, 74, 79 και 102 του 2015, τεύχος 32, 47, 83 και 95 του 2016, τεύχος 13, 54, 85 και 101 του 2017, τεύχος 55 του 2018, τεύχος 1, 7, 16 και 83 του 2019, τεύχος 13, 23, 28, 44, 88, 103 και 108 του 2020, τεύχος 9 και 84 του 2021, τεύχος 53 και 79 του 2022, τεύχος 10, 67, 82 και 84 του 2023, τεύχος 23, 39, 41 και 42 του 2024, τεύχος 49, 50, 54, 60, 61, 64, 65, 87 και 115 του 2025, τεύχος 27, 32 και 55 του 2026)

§ 1. Στο άρθρο 23 προστίθεται παράγραφος 4:

«(4) Κατά τον καθορισμό της συνολικής ποινής, το δικαστήριο εξετάζει την αναλογικότητα του τελικού ύψους της σε σχέση με τα εγκλήματα που περιλαμβάνονται στη συρροή, τον αριθμό και τη βαρύτητά τους, καθώς και τη συνολική φύση και έκταση των ζημιών που προκλήθηκαν. Το δικαστήριο παραθέτει ιδιαίτερη αιτιολογία για την εφαρμογή ή τη μη εφαρμογή του άρθρου 24.»

§ 2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 38α αντικαθίσταται ως εξής:

«(2) Ισόβια κάθειρξη επιβάλλεται μόνο όταν προβλέπεται για το οικείο έγκλημα, το συγκεκριμένο έγκλημα που τελέστηκε είναι εξαιρετικά βαρύ και οι σκοποί του άρθρου 36 δεν μπορούν να επιτευχθούν με ποινή στέρησης της ελευθερίας ορισμένης διάρκειας. Η συνδρομή περίστασης που θεμελιώνει διακεκριμένη μορφή του εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της ιδιαίτερα βαριάς περίπτωσης, δεν αποδεικνύει αφ' εαυτής τις προϋποθέσεις αυτές. Το δικαστήριο παραθέτει ιδιαίτερη αιτιολογία για καθεμία από αυτές.»

§ 3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 39 αντικαθίσταται ως εξής:

«(2) Κατ' εξαίρεση, η ποινή στέρησης της ελευθερίας μπορεί να έχει διάρκεια έως τριάντα έτη σε περίπτωση αντικατάστασης ισόβιας κάθειρξης, σε περίπτωση πολλαπλών εγκλημάτων κατά τα άρθρα 24 και 27, παράγραφος 1, καθώς και στις περιπτώσεις που προβλέπονται ρητώς στο Ειδικό Μέρος του παρόντος Κώδικα.»

§ 4. Στο άρθρο 54 προστίθενται παράγραφοι 3-5:

«(3) Κατά την εκτίμηση της παραγράφου 1, το δικαστήριο εξετάζει διαδοχικά:

1. τη φύση και την έκταση των ζημιών που προκλήθηκαν και του συγκεκριμένου κινδύνου που δημιουργήθηκε·
2. τη μορφή και τον βαθμό της υπαιτιότητας, τον τρόπο τέλεσης και τη συμβολή του δράστη·
3. τις ελαφρυντικές και τις επιβαρυντικές περιστάσεις, με τήρηση του άρθρου 56·
4. τα στοιχεία σχετικά με την προσωπικότητα, την ηλικία, την κατάσταση της υγείας και τη συμπεριφορά του δράστη μετά το έγκλημα, τα οποία είναι συναφή με τους σκοπούς της ποινής, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών περιορισμού και αποκατάστασης των ζημιών.

(4) Το δικαστήριο προσδιορίζει ποιες περιστάσεις δικαιολογούν το είδος και το ύψος της ποινής που επέλεξε και πώς αξιολόγησε το σύνολό τους. Όταν ο νόμος επιτρέπει ελαφρότερη ποινή, το δικαστήριο αιτιολογεί γιατί αυτή δεν επαρκεί για την επίτευξη των σκοπών του άρθρου 36.

ΣΕΛΙΔΑ 03 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

(5) Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής, η αμφισβήτηση της κατηγορίας και η νόμιμη άσκηση δικονομικών δικαιωμάτων δεν αποτελούν επιβαρυντικές περιστάσεις. Μη αποδεδειγμένη κατηγορία για άλλο έγκλημα δεν μπορεί να θεμελιώσει συμπέρασμα περί αυξημένης κοινωνικής επικινδυνότητας του δράστη.»

§ 5. Το άρθρο 115 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 115. Όποιος εκ προθέσεως θανατώνει άλλον τιμωρείται για ανθρωποκτονία με στέρηση της ελευθερίας από δεκαπέντε έως τριάντα έτη ή με ισόβια κάθειρξη.»

§ 6. Στο άρθρο 116, παράγραφος 1, στο κείμενο μετά το σημείο 12, οι λέξεις «από δεκαπέντε έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από είκοσι έως τριάντα έτη».

§ 7. Στο άρθρο 124 προστίθεται παράγραφος 5:

«(5) Εκτός των περιπτώσεων των παραγράφων 2 και 4, όταν ο θάνατος της παραγράφου 1 προκλήθηκε συνεπεία βαριάς σωματικής βλάβης κατά το άρθρο 128, παράγραφος 3, το άρθρο 131, παράγραφος 3, ή το άρθρο 131a, παράγραφος 2, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δέκα έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη, ενώ όταν η σωματική βλάβη συνιστά επικίνδυνη υποτροπή, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δεκαπέντε έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη.»

§ 8. Στο άρθρο 128 προστίθεται παράγραφος 3:

«(3) Όταν ο δράστης επιδίωκε την πρόκληση οποιασδήποτε από τις βλάβες της παραγράφου 2, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως είκοσι έτη ή ισόβια κάθειρξη.»

§ 9. Στο άρθρο 131 προστίθεται παράγραφος 3:

«(3) Όταν η βαριά σωματική βλάβη προκλήθηκε υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 128, παράγραφος 3, η ποινή είναι:

1. στις περιπτώσεις της παραγράφου 1, στέρηση της ελευθερίας από επτά έως είκοσι πέντε έτη ή ισόβια κάθειρξη·
2. στις περιπτώσεις της παραγράφου 2, στέρηση της ελευθερίας από δέκα έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη.»

§ 10. Στο άρθρο 131a γίνονται οι ακόλουθες προσθήκες:

1. Το υφιστάμενο κείμενο γίνεται παράγραφος 1.
2. Προστίθεται παράγραφος 2:

«(2) Όταν η βαριά σωματική βλάβη της παραγράφου 1 προκλήθηκε υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 128, παράγραφος 3, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δώδεκα έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη.»

§ 11. Στο άρθρο 149 προστίθεται παράγραφος 6:

«(6) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται εφόσον η πράξη δεν συνιστά έγκλημα κατά το άρθρο 152.»

§ 12. Στο άρθρο 150 προστίθεται παράγραφος 5:

«(5) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται εφόσον η πράξη δεν συνιστά έγκλημα κατά το άρθρο 152.»

ΣΕΛΙΔΑ 04 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

§ 13. Στο άρθρο 151 προστίθεται παράγραφος 7:

«(7) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται εφόσον η πράξη δεν συνιστά έγκλημα κατά το άρθρο 152.»

§ 14. Το άρθρο 152 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 152. (1) Όποιος προβαίνει σε σεξουαλική διείσδυση με άλλο πρόσωπο χωρίς την ελεύθερα εκφρασμένη συναίνεσή του τιμωρείται για βιασμό με στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως είκοσι έτη ή με ισόβια κάθειρξη.

(2) Η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από επτά έως είκοσι πέντε έτη ή ισόβια κάθειρξη, όταν:

1. το θύμα δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας του·
2. το θύμα είναι συγγενής σε κατιούσα γραμμή ή θετό τέκνο του δράστη·
3. η πράξη τελέστηκε κατ' επανάληψη.

(3) Η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δέκα έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη, όταν:

1. η πράξη τελέστηκε από δύο ή περισσότερα πρόσωπα·
2. προκλήθηκε σωματική βλάβη μέσης βαρύτητας·
3. από την πράξη επακολούθησε απόπειρα αυτοκτονίας·
4. η πράξη τελέστηκε με σκοπό την εμπλοκή σε μεταγενέστερες ασελγείς πράξεις ή σε πορνεία·
5. η πράξη συνιστά επικίνδυνη υποτροπή.

(4) Η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δεκαπέντε έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη, όταν:

1. το θύμα δεν έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του·
2. προκλήθηκε βαριά σωματική βλάβη·
3. από την πράξη επακολούθησε αυτοκτονία·
4. η πράξη συνιστά ιδιαίτερα βαριά περίπτωση.

(5) Ως σεξουαλική διείσδυση κατά το παρόν άρθρο νοείται:

1. η διείσδυση πέους στον κόλπο, στον πρωκτό ή στο στόμα άλλου προσώπου·
2. η διείσδυση άλλου μέρους του σώματος ή αντικειμένου στον κόλπο ή στον πρωκτό άλλου προσώπου, όταν η πράξη έχει σεξουαλικό χαρακτήρα, ο οποίος προσδιορίζεται βάσει της φύσης, του σκοπού και των περιστάσεων τέλεσής της·
3. η τέλεση από το θύμα πράξης κατά τα σημεία 1 ή 2 έναντι του δράστη ή τρίτου προσώπου, συνεπεία εξαναγκασμού που ασκήθηκε στο θύμα.

(6) Η συναίνεση εκφράζεται ελεύθερα όταν απορρέει από την ελεύθερη βούληση προσώπου που κατανοεί τη φύση της συγκεκριμένης πράξης και μπορεί να προβεί σε επιλογή, και εκδηλώνεται με λόγια ή σαφή συμπεριφορά.

Αφορά τη συγκεκριμένη πράξη και μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε. Η σιωπή, η έλλειψη σωματικής αντίστασης, οι προηγούμενες σεξουαλικές σχέσεις

ΣΕΛΙΔΑ 05 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

ή η υφιστάμενη έγγαμη ή άλλη στενή προσωπική σχέση δεν αποδεικνύουν αφ' εαυτών συναίνεση.

(7) Δεν υφίσταται ελεύθερα εκφρασμένη συναίνεση όταν η πράξη τελέστηκε με βία ή απειλή, όταν το θύμα κοιμάται, είναι αναισθητό ή, λόγω της κατάστασής του, δεν μπορεί να κατανοήσει την πράξη ή να εκφράσει τη βούλησή του, καθώς και όταν ο δράστης εκμεταλλεύεται θέση εξάρτησης ή εποπτείας κατά τρόπο που αποκλείει τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής.

(8) Στο έγκλημα του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι κανόνες των άρθρων 11 και 14. Η έλλειψη συναίνεσης και η κάλυψή της από τον δόλο του δράστη υπόκεινται σε απόδειξη. Μόνη η ηλικία κατά την παράγραφο 2, σημείο 1, ή την παράγραφο 4, σημείο 1, δεν δημιουργεί τεκμήριο πλήρωσης της βασικής υπόστασης του εγκλήματος της παραγράφου 1. Όταν η πράξη δεν συνιστά βιασμό, εξακολουθούν να εφαρμόζονται οι διατάξεις που προστατεύουν τη γενετήσια ακεραιότητα των παιδιών ανεξαρτήτως της συναίνεσής τους.»

§ 15. Στο τέλος του άρθρου 153 προστίθεται η φράση «, εφόσον η πράξη δεν συνιστά έγκλημα κατά το άρθρο 152».

§ 16. Στο άρθρο 157 προστίθεται παράγραφος 8:

«(8) Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται εφόσον η πράξη δεν συνιστά έγκλημα κατά το άρθρο 152.»

§ 17. Στο άρθρο 195 προστίθενται παράγραφοι 6-8:

«(6) Για κλοπή που τελέστηκε με παράνομη είσοδο σε κατοικία άλλου, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δύο έως δεκατέσσερα έτη, εφόσον δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή. Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου δεν απαιτείται το πρόσωπο που κατοικεί εκεί να βρίσκεται στην κατοικία κατά την τέλεση της πράξης.

(7) Όταν, κατά την τέλεση της κλοπής με παράνομη είσοδο σε κατοικία άλλου, ο δράστης φέρει πυροβόλο όπλο, εκρηκτική ύλη ή άλλο αντικείμενο με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει κατά ανθρώπου για την τέλεση της κλοπής, τη διατήρηση του αφαιρεθέντος ή τη διασφάλιση της διαφυγής του, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως είκοσι έτη ή ισόβια κάθειρξη, εφόσον δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή.

(8) Όταν πληρούνται τα στοιχεία της ληστείας, η πράξη χαρακτηρίζεται νομικά κατά το άρθρο 198 ή 199. Για την ίδια αφαίρεση δεν επιβάλλεται χωριστή ποινή βάσει της παραγράφου 6 ή 7.»

§ 18. Στο άρθρο 196, παράγραφος 1, προστίθενται σημεία 3 και 4:

«3. στις περιπτώσεις του άρθρου 195, παράγραφος 6, στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως είκοσι έτη·

4. στις περιπτώσεις του άρθρου 195, παράγραφος 7, στέρηση της ελευθερίας από οκτώ έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη.»

§ 19. Στο άρθρο 196α γίνονται οι ακόλουθες προσθήκες:

1. Το υφιστάμενο κείμενο γίνεται παράγραφος 1.

2. Προστίθεται παράγραφος 2:

«(2) Όταν η κλοπή της παραγράφου 1 τελέστηκε υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 195, παράγραφος 7, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δέκα έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη και δήμευση του συνόλου ή μέρους της περιουσίας του υπαιτίου.»

§ 20. Στο άρθρο 197 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και προσθήκες:

1. Στο σημείο 3, μετά τις λέξεις «έως οκτώ έτη», προστίθεται η φράση «, εκτός των περιπτώσεων του σημείου 6».

ΣΕΛΙΔΑ 06 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

2. Στο σημείο 4, μετά τις λέξεις «έως οκτώ έτη», προστίθεται η φράση «, εκτός των περιπτώσεων του σημείου 7».
3. Στο σημείο 5, μετά τη φράση «άρθρο 196α», προστίθεται η φράση «, παράγραφος 1».
4. Προστίθενται σημεία 6 και 7:

«6. στις περιπτώσεις του άρθρου 195, παράγραφος 6, εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 195, παράγραφος 7, και των άρθρων 196 και 196α, στέρηση της ελευθερίας από ένα έως δέκα έτη·

7. στις περιπτώσεις του άρθρου 195, παράγραφος 2, όταν η κλοπή τελέστηκε με παράνομη είσοδο σε κατοικία άλλου, εκτός των περιπτώσεων του άρθρου 195, παράγραφος 7, και των άρθρων 196 και 196α, στέρηση της ελευθερίας από δύο έως δώδεκα έτη.»

§ 21. Στο άρθρο 198, παράγραφος 1, οι λέξεις «από τρία έως δέκα έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από πέντε έως είκοσι έτη ή ισόβια κάθειρξη».

§ 22. Στο άρθρο 199 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1, στο κείμενο μετά το σημείο 5, οι λέξεις «από πέντε έως δεκαπέντε έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από οκτώ έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη».
2. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «από δεκαπέντε έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από είκοσι έως τριάντα έτη».

§ 23. Στο άρθρο 209 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1, οι λέξεις «από ένα έως έξι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως δέκα έτη».
2. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «έως πέντε έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «έως δέκα έτη».

§ 24. Στο άρθρο 210, παράγραφος 1, οι λέξεις «από ένα έως οκτώ έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τρία έως δέκα έτη».

§ 25. Στο άρθρο 211, οι λέξεις «από τρία έως δέκα έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από πέντε έως δέκα έτη».

§ 26. Στο άρθρο 288 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και προσθήκες:

1. Το υφιστάμενο κείμενο γίνεται παράγραφος 1 και σε αυτή οι λέξεις «από ένα έως έξι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δύο έως οκτώ έτη».
2. Προστίθενται παράγραφοι 2-4:

«(2) Η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από τρία έως δέκα έτη και στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7, όταν η πράξη της παραγράφου 1 τελέστηκε από δικαστή, λαϊκό δικαστή, εισαγγελέα ή ανακριτικό όργανο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του στο πλαίσιο ελέγχου για τέλεση εγκλήματος ή ποινικής διαδικασίας, ή κατ' εντολή ή σε εκτέλεση απόφασης οργανωμένης εγκληματικής ομάδας.

(3) Όταν, συνεπεία της πράξης της παραγράφου 1 ή 2, η ποινική δίωξη για σοβαρό έγκλημα αποκλείστηκε λόγω παραγραφής και ο δράστης είχε προβλέψει και ήθελε ή αποδεχόταν τη συνέπεια αυτή, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως δώδεκα έτη και στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7.

(4) Η ακύρωση ή τροποποίηση πράξης, η αθώωση του κατηγορουμένου, η περάτωση ή αναστολή της διαδικασίας, καθώς και η παρέλευση δικονομικής προθεσμίας δεν αποδεικνύουν αφ' εαυτών την τέλεση εγκλήματος κατά το παρόν άρθρο. Για τη θεμελίωση ποινικής ευθύνης απαιτείται να αποδειχθούν η συγκεκριμένη παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος, ο δόλος και ο σκοπός της παραγράφου 1, και στις περιπτώσεις της παραγράφου 3, επίσης η αιτιώδης συνάφεια με τη συμπλήρωση της παραγραφής.»

ΣΕΛΙΔΑ 07 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

§ 27. Προστίθεται άρθρο 288a:

«Άρθρο 288a. (1) Δικαστής, λαϊκός δικαστής, εισαγγελέας ή ανακριτικό όργανο που, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, με σκοπό να καταστεί παρανόμως ένα πρόσωπο υποκείμενο ποινικής ευθύνης, να καταδικαστεί ή να στερηθεί την ελευθερία του, ή να απαλλάξει άλλον από ποινή που του αναλογεί κατά τον νόμο:

1. συντάσσει, νοθεύει, προσκομίζει ή χρησιμοποιεί έγγραφο, καταγραφή ή άλλο υλικό σημαντικό για το αντικείμενο της απόδειξης, γνωρίζοντας ότι είναι πλαστό ή νοθευμένο ή ότι βεβαιώνει ψευδώς τη διενέργεια διαδικαστικής πράξης ή περίσταση σημαντική για την υπόθεση·
 2. καταστρέφει, αντικαθιστά ή αποκρύπτει παρανόμως υλικό σημαντικό για το αντικείμενο της απόδειξης, το οποίο παραλήφθηκε ή συλλέχθηκε σε σχέση με έλεγχο για τέλεση εγκλήματος ή με ποινική διαδικασία·
 3. αποτυπώνει εν γνώσει του ανακριβώς, σε πράξη που εξέδωσε, το περιεχόμενο αποδεικτικού υλικού ως προς ζήτημα σημαντικό για τη θεμελίωση της έναρξης, της άρνησης έναρξης, της αναστολής ή της περάτωσης διαδικασίας, για την κατηγορία, την ενοχή, την ποινή ή τη στέρηση της ελευθερίας·
 4. απαγγέλλει ή υποστηρίζει κατηγορία ή εκδίδει καταδικαστική απόφαση, γνωρίζοντας ότι το πρόσωπο δεν τέλεσε την πράξη ή ότι η πράξη δεν συνιστά έγκλημα,
- τιμωρείται με στέρηση της ελευθερίας από τρία έως δέκα έτη και στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7, εφόσον η τελεσθείσα πράξη δεν συνιστά βαρύτερο έγκλημα.

(2) Όταν, συνεπεία της πράξης της παραγράφου 1, πρόσωπο στερήθηκε παρανόμως την ελευθερία του για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών και ο δράστης είχε προβλέψει και ήθελε ή αποδεχόταν τη συνέπεια αυτή, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως δώδεκα έτη και στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7, εφόσον η τελεσθείσα πράξη δεν συνιστά βαρύτερο έγκλημα.

(3) Καλόπιστο σφάλμα κατά τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών ή κατά την ερμηνεία ή εφαρμογή του νόμου δεν συνιστά έγκλημα κατά το παρόν άρθρο. Διαφορετική εκτίμηση της αξιοπιστίας ή της αποδεικτικής σημασίας του υλικού δεν εξομοιώνεται με εν γνώσει ανακριβή παρουσίαση του περιεχομένου του. Η ακύρωση ή τροποποίηση πράξης δεν αποδεικνύει αφ' εαυτής τον δόλο και τον σκοπό της παραγράφου 1.

(4) Όταν η ίδια πράξη πληροί τα στοιχεία τόσο του παρόντος άρθρου όσο και του άρθρου 288, εφαρμόζεται η διάταξη που προβλέπει βαρύτερη ποινή. Ο κανόνας αυτός δεν αποκλείει την ευθύνη για αυτοτελώς τελεσθέν έγκλημα, συμπεριλαμβανομένης της δωροδοκίας ή δωροληψίας.»

§ 28. Στο άρθρο 289 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και προσθήκες:

1. Το υφιστάμενο κείμενο γίνεται παράγραφος 1 και σε αυτή οι λέξεις «από ένα έως έξι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως οκτώ έτη».
2. Προστίθενται παράγραφοι 2 και 3:

«(2) Όταν η πράξη της παραγράφου 1 τελέστηκε με κατάχρηση αρμοδιοτήτων διορισμού, προαγωγής, υποβιβασμού, μετάθεσης, απόσπασης ή παύσης απόσπασης, απαλλαγής από καθήκοντα ή προσωρινής παύσης, αξιολόγησης, καθορισμού πρόσθετης αμοιβής, πειθαρχικής δίωξης ή υπηρεσιακής διεύθυνσης του προσώπου, ή κατ' εντολή ή σε εκτέλεση απόφασης οργανωμένης εγκληματικής ομάδας,

ΣΕΛΙΔΑ 08 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δύο έως δέκα έτη, εφόσον η τελεσθείσα πράξη δεν συνιστά βαρύτερο έγκλημα. Όταν ο δράστης είναι πρόσωπο με υπηρεσιακή ιδιότητα, το δικαστήριο επιβάλλει επίσης στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7.

(3) Η νόμιμη υποβολή αιτήματος, αντίρρησης, προσφυγής, εισαγγελικού ενδίκου μέσου ή νομικής γνωμοδότησης δεν συνιστά παρακίνηση σε παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος κατά το παρόν άρθρο.»

§ 29. Στο άρθρο 301 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1, οι λέξεις «έως έξι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως δέκα έτη».
2. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «έως οκτώ έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δύο έως δέκα έτη».
3. Στην παράγραφο 3, οι λέξεις «έως δέκα έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τρία έως δέκα έτη».

§ 30. Στο άρθρο 302 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στο στοιχείο «α», οι λέξεις «από τρία έως δέκα έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από πέντε έως δώδεκα έτη».
2. Στο στοιχείο «δ», οι λέξεις «από τρία έως δεκαπέντε έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από πέντε έως δεκαπέντε έτη».

§ 31. Στο άρθρο 304 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 1, οι λέξεις «έως έξι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως δέκα έτη».
2. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «έως οκτώ έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δύο έως δέκα έτη».

§ 32. Στο άρθρο 304a, οι λέξεις «έως δέκα έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από τρία έως δέκα έτη».

§ 33. Στο άρθρο 304b γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και προσθήκες:

1. Στην παράγραφο 1, οι λέξεις «έως έξι έτη ή χρηματική ποινή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δύο έως οκτώ έτη και χρηματική ποινή».
2. Στην παράγραφο 2, οι λέξεις «έως τρία έτη ή χρηματική ποινή» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως έξι έτη και χρηματική ποινή».
3. Προστίθενται παράγραφοι 3 και 4:

«(3) Όταν η πράξη της παραγράφου 1 ή 2 αφορά την άσκηση επιρροής σε δικαστή, λαϊκό δικαστή, εισαγγελέα ή ανακριτικό όργανο σε σχέση με ποινική διαδικασία ή έλεγχο για τέλεση εγκλήματος, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από τρία έως δέκα έτη και η χρηματική ποινή που προβλέπεται στην αντίστοιχη παράγραφο.

(4) Όταν το έγκλημα του παρόντος άρθρου τελέστηκε από πρόσωπο με υπηρεσιακή ιδιότητα με χρήση της υπηρεσιακής του θέσης, το δικαστήριο επιβάλλει επίσης στέρηση των δικαιωμάτων του άρθρου 37, παράγραφος 1, σημεία 6 και 7.»

§ 34. Στο άρθρο 305a γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και προσθήκες:

1. Το υφιστάμενο κείμενο γίνεται παράγραφος 1 και σε αυτή οι λέξεις «έως τρία έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από ένα έως έξι έτη».
2. Προστίθεται παράγραφος 2:

«(2) Όταν η μεσολάβηση της παραγράφου 1 συνδέεται με πράξη ή παράλειψη δικαστή, λαϊκού δικαστή, εισαγγελέα ή ανακριτικού οργάνου στο πλαίσιο ποινικής διαδικασίας ή ελέγχου για τέλεση εγκλήματος, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δύο έως οκτώ έτη και η χρηματική ποινή της παραγράφου 1, εφόσον η τελεσθείσα πράξη δεν συνιστά βαρύτερο έγκλημα.»

ΣΕΛΙΔΑ 09 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

§ 35. Στο άρθρο 342 γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις:

1. Στην παράγραφο 3, στοιχείο «β», οι λέξεις «από δέκα έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δεκαπέντε έως τριάντα έτη», και οι λέξεις «από δεκαπέντε έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από είκοσι έως τριάντα έτη».
2. Στην παράγραφο 4, στοιχείο «β», οι λέξεις «από δώδεκα έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από δεκαοκτώ έως τριάντα έτη», και οι λέξεις «από δεκατρία έως είκοσι έτη» αντικαθίστανται από τις λέξεις «από είκοσι έως τριάντα έτη».

§ 36. Στο άρθρο 343 προστίθεται παράγραφος 6:

«(6) Όταν κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος προκλήθηκε θάνατος, η πράξη συνιστά ιδιαίτερα βαριά περίπτωση και ο δράστης είχε προβλέψει τη δυνατότητα πρόκλησης θανάτου, αλλά πίστευε ότι θα τον απέτρεπε, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δεκαπέντε έως τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη, εφόσον ο θάνατος προκλήθηκε συνεπεία οποιασδήποτε από τις ακόλουθες παραβάσεις:

1. υπέρβαση της επιτρεπόμενης ταχύτητας κατά περισσότερο από πενήντα χιλιόμετρα ανά ώρα εντός κατοικημένης περιοχής ή κατά περισσότερο από ογδόντα χιλιόμετρα ανά ώρα εκτός κατοικημένης περιοχής·
2. συμμετοχή σε μη επιτρεπόμενο αγώνα σε οδό ανοικτή στη δημόσια κυκλοφορία·
3. εκ προθέσεως κίνηση προς κατεύθυνση αντίθετη από την επιτρεπόμενη σε αυτοκινητόδρομο ή σε οδό ταχείας κυκλοφορίας.

Για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου αποδεικνύεται η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συγκεκριμένης παράβασης και του επελθόντος θανάτου. Η άρνηση εξέτασης για αλκοόλ ή ναρκωτικές ουσίες δεν αποδεικνύει αφ' εαυτής ούτε την παράβαση ούτε τη μορφή υπαιτιότητας της παρούσας παραγράφου. Όταν ο θάνατος προκλήθηκε εκ προθέσεως, εφαρμόζονται οι διατάξεις για το αντίστοιχο εκ προθέσεως έγκλημα. Όταν συντρέχουν επίσης οι περιστάσεις των παραγράφων 3 ή 4, εφαρμόζεται και η παράγραφος 5.»

§ 37. Στο άρθρο 343α προστίθεται παράγραφος 3:

«(3) Στις περιπτώσεις του άρθρου 343, παράγραφος 6, εφόσον ο δράστης έκανε ό,τι εξαρτιόταν από αυτόν για την παροχή βοήθειας στο θύμα ή στα θύματα, η ποινή είναι στέρηση της ελευθερίας από δέκα έως είκοσι πέντε έτη.»

§ 38. Στο άρθρο 343γ προστίθεται παράγραφος 3:

«(3) Όταν για έγκλημα κατά το άρθρο 343, παράγραφος 6, επιβλήθηκε ισόβια κάθειρξη, η στέρηση του δικαιώματος οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος επιβάλλεται για διάστημα από τριάντα ένα έως τριάντα πέντε έτη. Το διάστημα αυτό αρχίζει από την έναρξη ισχύος της καταδικαστικής απόφασης. Ανεξαρτήτως της παρέλευσής του, ο καταδικασθείς δεν μπορεί να ασκεί το δικαίωμα αυτό όσο εκτίει την ισόβια κάθειρξη ή την ποινή στέρησης της ελευθερίας με την οποία αυτή αντικαταστάθηκε. Το άρθρο 49, παράγραφος 4, και το άρθρο 59, παράγραφος 4, εφαρμόζονται αναλόγως.»

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

§ 39. Στο άρθρο 35, παράγραφος 2, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Βουλγαρίας (ДВ), τεύχος 86 του 2005; τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε, τεύχος 46 και 109 του 2007, τεύχος 69 και 109 του 2008, τεύχος 12, 27, 32 και 33 του 2009, τεύχος 15, 32 και 101 του 2010, τεύχος 13, 33, 60, 61 και 93 του 2011, τεύχος 19, 20, 25 και 60 του 2012, τεύχος 17, 52, 70 και 71 του 2013, τεύχος 21 του 2014, τεύχος 14, 24, 41, 42, 60, 74 και 79 του 2015, τεύχος 32, 39, 62, 81 και 95 του 2016, τεύχος 13, 63 και 101 του 2017, τεύχος 7, 44, 87 και 96 του 2018, τεύχος 7, 16 και 83 του 2019, τεύχος 98, 103 και 110 του 2020, τεύχος 9, 16, 20, 41, 80 και 85 του 2021, τεύχος 32 και 62 του 2022, τεύχος 48, 69, 84 και 86 του 2023, τεύχος 18, 36 και 39 του 2024, τεύχος 61, 65 και 97 του 2025, τεύχος 16, 32, 51 και 59 του 2026) γίνονται οι ακόλουθες προσθήκες:

1. Μετά τη φράση «287a,» προστίθεται η φράση «288, 288a, 289,».
2. Μετά τη φράση «άρθρο 343, παράγραφος 1, στοιχείο «в», παράγραφος 3, στοιχείο «δ», και παράγραφος 4» προστίθεται η φράση «, άρθρο 343a, παράγραφος 3».
3. Προστίθεται δεύτερη περίοδος: «Στην αρμοδιότητα του περιφερειακού δικαστηρίου ως πρωτοβάθμιου δικαστηρίου υπάγονται επίσης οι λοιπές υποθέσεις εγκλημάτων για τα οποία το Ειδικό Μέρος του Ποινικού Κώδικα προβλέπει ισόβια κάθειρξη ή ισόβια κάθειρξη χωρίς δυνατότητα μετατροπής, με τήρηση των παραγράφων 4 και 5 και των ειδικών κανόνων του κεφαλαίου τριάντα ένα.»

§ 40. Για πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, ο εφαρμοστέος ποινικός νόμος προσδιορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ποινικού Κώδικα. Οι διατάξεις που θεσπίζουν έγκλημα ή προβλέπουν βαρύτερη ποινή δεν έχουν αναδρομική ισχύ. Οι δικαστικές διαδικασίες που άρχισαν πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου ολοκληρώνονται σύμφωνα με την έως τότε ισχύουσα δικαστική αρμοδιότητα.

§ 41. Εντός τριών ετών από την έναρξη ισχύος του νόμου, το Υπουργείο Δικαιοσύνης διενεργεί εκ των υστέρων εκτίμηση επιπτώσεων και δημοσιεύει τα αποτελέσματα. Η εκτίμηση καλύπτει τις ποινές που επιβλήθηκαν και πράγματι εκτίθηκαν, την εφαρμογή των άρθρων 55, 58a και 63, τις καταδικαστικές αποφάσεις που ακυρώθηκαν ή τροποποιήθηκαν λόγω πρόδηλης αδικίας, την υποτροπή, την εφαρμογή των άρθρων 288, 288a, 289, 302, 304b και 305a, τη διάρκεια και τα αποτελέσματα των διαδικασιών για τα εγκλήματα αυτά και τις δαπάνες εκτέλεσης των ποινών. Τα δεδομένα υποβάλλονται σε επεξεργασία και δημοσιεύονται σε συγκεντρωτική μορφή, χωρίς ταυτοποίηση φυσικών προσώπων.

§ 42. Ο νόμος τίθεται σε ισχύ έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην «Επίσημη Εφημερίδα» της Βουλγαρίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου για την τροποποίηση και συμπλήρωση του Ποινικού Κώδικα

1. Λόγοι που καθιστούν αναγκαία την υιοθέτηση

Το σχέδιο νόμου συνδυάζει αυστηρότερες κυρώσεις για ορισμένες σοβαρές προσβολές με ρητές απαιτήσεις αναλογικότητας και αιτιολόγησης της ποινής, καθώς και με πρόσθετη ποινική προστασία έναντι της εκ προθέσεως παρεμπόδισης και νόθευσης της ποινικής δικαιοσύνης. Αντικείμενό του είναι η ανθρωποκτονία, η σκόπιμη πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, ο βιασμός, η ληστεία, η κλοπή με είσοδο σε κατοικία, η απάτη, η δωροδοκία και δωροληψία, η εμπορία επιρροής, η εγκληματική άσκηση επιρροής στη δικαιοσύνη και οι ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις πρόκλησης θανάτου κατά την οδήγηση μηχανοκίνητου οχήματος.

Τα πλαίσια των κυρώσεων πρέπει να επιτρέπουν αντιστοιχία μεταξύ της βαρύτητας της συγκεκριμένης προσβολής και της ποινής. Το υψηλότερο ανώτατο όριο διευρύνει τη δυνατότητα αντίδρασης σε εξαιρετικά βαριές περιπτώσεις· το υψηλότερο κατώτατο όριο εκφράζει νομοθετική εκτίμηση της τυπικής βαρύτητας της αντίστοιχης μορφής εγκλήματος. Οι επιλογές αυτές διατηρούν την ανάγκη δικαστικής εξατομίκευσης. Η αύξηση των ποινών, αφ' εαυτής, δεν αποδεικνύει εμπειρικά ότι η εγκληματικότητα θα μειωθεί ούτε δικαιολογεί υπόσχεση συγκεκριμένου μεγέθους τέτοιου αποτελέσματος.

Η αύξηση στις βασικές μορφές απαιτεί εναρμόνιση με τις διακεκριμένες και τις προνομιούχες μορφές των εγκλημάτων. Για τον λόγο αυτό, οι τροποποιήσεις καλύπτουν επίσης τα άρθρα 116, 124, 131, 131a, 196, 196a, 197, 199, 210, 211, 302, 304a και 342. Χωρίς τη σύνδεση αυτή, η βαρύτερη μορφή θα μπορούσε να έχει χαμηλότερο ανώτατο ή αδικαιολόγητα χαμηλότερο κατώτατο όριο, ενώ η επιστροφή του αφαιρεθέντος πράγματος ή η παροχή βοήθειας στο θύμα θα μπορούσαν να παραμείνουν χωρίς συνεκτικά ρυθμισμένη συνέπεια.

Η νόμιμη ποινική δίωξη μπορεί να παρεμποδιστεί με συνειδητή μη εκπλήρωση υπηρεσιακών καθηκόντων, απόκρυψη υλικού, παρουσίαση ανακριβούς αποδεικτικού περιεχομένου και παράνομη άσκηση επιρροής σε πρόσωπα με υπηρεσιακή ιδιότητα. Τα ίδια μέσα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για τη δίωξη αθώου. Οι υφιστάμενες διατάξεις για τα υπηρεσιακά εγκλήματα, την ψευδή καταμήνυση, την παραποίηση καταγραφών, την παρεμπόδιση ποινικής δίωξης και τη δωροδοκία ή δωροληψία προστατεύουν επιμέρους πτυχές του δημόσιου αυτού συμφέροντος. Προτείνεται ειδικότερη ρύθμιση των υπηρεσιακών μορφών τέτοιας συμπεριφοράς και εναρμόνιση της βαρύτητας των κυρώσεών τους.

Αντικείμενο της παρέμβασης είναι η εκ προθέσεως παράνομη συμπεριφορά όταν αποδεικνύονται τα στοιχεία της νομοτυπικής υπόστασης. Δεν θεωρείται ότι η άρνηση έναρξης, η αναστολή ή η περάτωση της διαδικασίας ή η αθώωση είναι αφ' εαυτών παράνομες. Οι πράξεις αυτές είναι υποχρεωτικές όταν συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Η ποινική προστασία πρέπει να αποτρέπει τόσο την παράνομη απαλλαγή από ευθύνη όσο και την εν γνώσει δίωξη και καταδίκη αθώου.

Το σχέδιο αποτελεί στοχευμένη μεταρρύθμιση των αναφερόμενων θεσμών. Δεν συνιστά πλήρη ανακωδικοποίηση του Ποινικού Κώδικα ούτε στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι κάθε εσφαλμένη εφαρμογή του δικαίου είναι εγκληματική. Ο αποτελεσματικός έλεγχος των συγκεκριμένων διαδικαστικών πράξεων απαιτεί και αντίστοιχες δικονομικές εγγυήσεις· η αύξηση των ποινών δεν τις υποκαθιστά.

2. Στόχοι και βασικές νομοθετικές λύσεις

2.1. Εξατομίκευση, συνολική ποινή και ισόβια κάθειρξη

Η προσθήκη στο άρθρο 23 περιορίζει την εκτίμηση στα εγκλήματα που περιλαμβάνονται στη συρροή. Η συνολική ποινή δεν μπορεί να επιβαρύνεται λόγω εικαζόμενης άλλης εγκληματικής δραστηριότητας. Απαιτείται ιδιαίτερη αιτιολογία για την εφαρμογή ή τη μη εφαρμογή του άρθρου 24, αλλά δεν θεσπίζεται αυτόματη αύξηση ή μηχανική άθροιση των ποινών. Διατηρούνται τα όρια του άρθρου 24: έως το ήμισυ επιπλέον της καθορισθείσας συνολικής βαρύτερης ποινής, χωρίς υπέρβαση του αθροίσματος των επιμέρους ποινών και του ανώτατου ορίου για το αντίστοιχο είδος ποινής. Το άρθρο 27 εξακολουθεί να ρυθμίζει χωριστά την προσθήκη ποινής σε περίπτωση εγκλήματος που τελέστηκε μετά από προηγούμενη καταδίκη.

Το άρθρο 54 συμπληρώνεται με συγκεκριμένη αλληλουχία της δικαστικής εκτίμησης και με απαίτηση εξήγησης της σύνδεσης μεταξύ των διαπιστωμένων πραγματικών περιστατικών και του επιλεγέντος είδους και ύψους ποινής. Διατηρείται η υφιστάμενη απαγόρευση του άρθρου 56 να λαμβάνονται εκ νέου υπόψη στοιχεία της νομοτυπικής υπόστασης. Η άσκηση του δικαιώματος σιωπής, η αμφισβήτηση της κατηγορίας και η νόμιμη υπεράσπιση δεν μπορούν να αυξάνουν την ποινή. Άλλη μη αποδεδειγμένη κατηγορία δεν μπορεί να υποκαθιστά αποδεδειγμένα στοιχεία για την κοινωνική επικινδυνότητα του δράστη.

Η ισόβια κάθειρξη προβλέπεται ως ενδεχόμενη έσχατη κύρωση για πρόσθετα εγκλήματα. Αποτελεί νομοθετικό ανώτατο όριο και όχι συνήθη, τεκμαιρόμενη ή υποχρεωτική ποινή. Κατά το άρθρο 38α, παράγραφος 2, το δικαστήριο πρέπει να διαπιστώσει χωριστά την εξαιρετική βαρύτητα του συγκεκριμένου εγκλήματος και γιατί ακόμη και η επιτρεπόμενη στέρηση της ελευθερίας ορισμένης διάρκειας δεν επιτυγχάνει τους σκοπούς του άρθρου 36. Ο χαρακτηρισμός «ιδιαίτερα βαριά περίπτωση» ή η συνδρομή άλλου επιβαρυντικού στοιχείου δεν υποκαθιστούν την εκτίμηση αυτή. Δεν θεσπίζονται νέες περιπτώσεις ισόβιας κάθειρξης χωρίς δυνατότητα μετατροπής.

Διατηρείται η αντικατάσταση κατά το άρθρο 38α, παράγραφος 3, με τριάντα έτη στέρησης της ελευθερίας μετά την έκτιση τουλάχιστον είκοσι ετών, με αφαίρεση του εκτιθέντος χρόνου κατά την παράγραφο 5. Ο καταδικασθείς διαθέτει ίδιο δικαίωμα προσφυγής στο δικαστήριο βάσει του άρθρου 449 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας· η απόφαση υπόκειται σε έλεγχο κατά το άρθρο 450 του ίδιου Κώδικα, ενώ μετά από απόρριψη επιτρέπεται νέα αίτηση υπό τις νόμιμες προϋποθέσεις. Η αντικατάσταση δεν αποτελεί αυτόματη αποφυλάκιση. Η πραγματική πρόσβαση στην επανεξέταση και οι συνθήκες που επιτρέπουν τον σωφρονισμό αποτελούν ουσιώδεις εγγυήσεις σε κάθε εφαρμογή της διευρυμένης κύρωσης.

Η τροποποίηση του άρθρου 39, παράγραφος 2, επιτρέπει διάρκειες άνω των είκοσι ετών μόνο στις ρητώς προβλεπόμενες περιπτώσεις. Είναι αναγκαία και για τη νέα διακεκριμένη μορφή εξ αμελείας εγκλήματος σχετικού με τις μεταφορές, δεδομένου ότι η ισχύουσα εξαίρεση για μορφές εγκλημάτων του Ειδικού Μέρους περιορίζεται σε εκ προθέσεως εγκλήματα. Η διεύρυνση εναρμονίζεται με τις συγκεκριμένες προτεινόμενες κυρώσεις και δεν παρέχει γενική εξουσία υπέρβασης των νόμιμων ανώτατων ορίων.

2.2. Ζωή και σωματική ακεραιότητα

Στο άρθρο 115, η ισχύουσα ποινή από δέκα έως είκοσι έτη αντικαθίσταται με ποινή από δεκαπέντε έως τριάντα έτη και με εναλλακτική την ισόβια κάθειρξη. Η αύξηση λαμβάνει υπόψη την μη αναστρέψιμη εκ προθέσεως αφαίρεση ζωής. Το κατώτατο όριο για τις διακεκριμένες ανθρωποκτονίες κατά το άρθρο 116, παράγραφος 1, αυξάνεται σε είκοσι έτη και το ανώτατο όριο της πρόσκαιρης ποινής σε τριάντα, με διατήρηση των ισχυουσών βαρύτερων εναλλακτικών ποινών. Έτσι διατηρείται η διάκριση μεταξύ της βασικής και της διακεκριμένης μορφής και εναρμονίζεται η παράγραφος 1 με το ισχύον πλαίσιο της παραγράφου 2. Οι προνομιούχες μορφές ανθρωποκτονίας δεν

ΣΕΛΙΔΑ 13 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

εξομοιώνονται με τις μορφές αυτές. Σε όλες τις περιπτώσεις, το συγκεκριμένο ύψος της ποινής καθορίζεται κατά τα άρθρα 54-58, εφόσον συντρέχουν οι αντίστοιχες προϋποθέσεις.

Το νέο άρθρο 128, παράγραφος 3, καλύπτει τον άμεσο δόλο ως προς τη βαριά βλάβη. Απαιτείται να αποδειχθεί ότι ο δράστης επιδίωκε την πρόκληση βλάβης του είδους εκείνων που αναφέρονται στην παράγραφο 2· το επελθόν βαρύ αποτέλεσμα δεν αποδεικνύει αφ' εαυτού τέτοιο δόλο. Εναρμονίζονται οι διακεκριμένες σωματικές βλάβες, η επικίνδυνη υποτροπή και ο εξ αμελείας προκληθείς θάνατος συνεπεία αυτής της εκ προθέσεως βλάβης. Όταν υπάρχει δόλος ως προς τον θάνατο, εφαρμόζονται οι διατάξεις περί ανθρωποκτονίας.

Όταν επιδιώκεται άμεσα η πρόκληση βαριάς σωματικής βλάβης, το πλαίσιο από πέντε έως είκοσι έτη αποτυπώνει τόσο τη διαρκή προσβολή της υγείας όσο και τον αποδεδειγμένο προσανατολισμό της βούλησης προς το αποτέλεσμα αυτό. Τα κατώτατα όρια των επτά, δέκα και δώδεκα ετών κατά το άρθρο 131, παράγραφος 3, και το άρθρο 131a, παράγραφος 2, κλιμακώνουν την πρόσθετη βαρύτητα των διακεκριμένων στοιχείων και της επικίνδυνης υποτροπής. Σε περίπτωση επακόλουθου θανάτου από αμέλεια, το άρθρο 124, παράγραφος 5, αυξάνει το πλαίσιο σε δέκα-τριάντα έτη, και σε περίπτωση επικίνδυνης υποτροπής σε δεκαπέντε-τριάντα έτη. Διατηρείται ρητώς η ευνοϊκότερη μεταχείριση κατά το άρθρο 124, παράγραφοι 2 και 4. Η εναλλακτική ποινή της ισόβιας κάθειρξης σε καθεμία από αυτές τις μορφές εγκλήματος απαιτεί αυτοτελή εφαρμογή του άρθρου 38a και όχι συμπέρασμα συναγόμενο μόνο από το είδος της βλάβης.

2.3. Γενετήσια ελευθερία και ακεραιότητα

Για τον βιασμό θεσπίζεται γενική νομοτυπική υπόσταση, εφαρμοστέα ανεξαρτήτως φύλου του θύματος και του δράστη. Προσδιορίζονται οι συγκεκριμένες μορφές διείσδυσης, συμπεριλαμβανομένης της πράγματι τελεσθείσας από το θύμα διείσδυσης στο σώμα του δράστη ή τρίτου προσώπου συνεπεία εξαναγκασμού. Το τετελεσμένο έγκλημα διακρίνεται από την απόπειρα κατά τους γενικούς κανόνες. Για τη διείσδυση με άλλα μέρη του σώματος ή με αντικείμενα απαιτείται σεξουαλικός χαρακτήρας της πράξης, προσδιοριζόμενος από τη φύση, τον σκοπό και τις περιστάσεις της. Η ανατομική ομοιότητα δεν επιτρέπει αφ' εαυτής την υπαγωγή ιατρικής δραστηριότητας στη διάταξη αυτή.

Αντικείμενο προστασίας είναι η ελεύθερη απόφαση για τη συγκεκριμένη πράξη. Η συναίνεση αφορά ορισμένη πράξη και μπορεί να ανακληθεί· η σιωπή, η έλλειψη σωματικής αντίστασης και οι προηγούμενες σχέσεις δεν την αποδεικνύουν αφ' εαυτών. Δεν απαιτείται από το θύμα να αποδείξει ότι προέβαλε σωματική αντίσταση. Το βάρος απόδειξης της έλλειψης συναίνεσης και της κάλυψής της από τον δόλο παραμένει στην κατηγορούσα αρχή. Εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες περί υπαιτιότητας και πραγματικής πλάνης· δεν θεσπίζεται αντικειμενική ποινική ευθύνη.

Η προσέγγιση αυτή συνάδει με την υποχρέωση αποτελεσματικής προστασίας της γενετήσιας αυτονομίας κατά τα άρθρα 3 και 8 της ΕΣΔΑ, όπως διευκρινίστηκε στην απόφαση «M. C. κατά Βουλγαρίας» της 4ης Δεκεμβρίου 2003, προσφυγή αρ. 39272/98, §§ 153 και 166. Η απόφαση δεν καθορίζει τα συγκεκριμένα προτεινόμενα ύψη των ποινών· αυτά αποτελούν αυτοτελή νομοθετική εκτίμηση. Η κλιμάκωση από πέντε-είκοσι σε επτά-είκοσι πέντε και δέκα-τριάντα έως δεκαπέντε-τριάντα έτη λαμβάνει υπόψη την ηλικία και την εξάρτηση του θύματος, την ομαδική τέλεση, την υποτροπή και τις πρόσθετες βαριές συνέπειες. Η εναλλακτική ποινή της ισόβιας κάθειρξης παρέχει προστασία από εξαιρετικά βαριές συγκεκριμένες προσβολές, υπό τον περιορισμό του άρθρου 38a.

Η ηλικία κάτω των δεκαέξι ετών επιβαρύνει τον αποδεδειγμένο βιασμό, αλλά δεν υποκαθιστά αφ' εαυτής τα στοιχεία της βασικής του υπόστασης. Συναίνεση που δεν αποκλείει την εφαρμογή των ειδικών ηλικιακών μορφών εγκλήματος δεν μετατρέπεται αυτομάτως σε έλλειψη συναίνεσης για τους σκοπούς του βιασμού. Διατηρείται η προστασία των παιδιών κατά τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις. Οι επικουρικοί κανόνες των άρθρων 149, 150, 151, 153 και 157 ρυθμίζουν τη συρροή διατάξεων για την ίδια πράξη και δεν εμποδίζουν την ευθύνη για χωριστές αυτοτελείς πράξεις.

2.4. Ιδιοκτησία και απάτη

Η κλοπή σε κατοικία προσβάλλει ταυτόχρονα την ιδιοκτησία και την ασφάλεια του ιδιωτικού χώρου. Η διακεκριμένη μορφή καλύπτει την παράνομη είσοδο και όταν ο κάτοικος απουσιάζει προσωρινά. Για την ένοπλη μορφή απαιτείται αποδεδειγμένος σκοπός χρήσης του όπλου ή του αντικειμένου κατά ανθρώπου για την τέλεση της κλοπής, τη διατήρηση του αφαιρεθέντος ή τη διαφυγή. Η κατοχή αντικειμένου χωρίς αυτόν τον σκοπό δεν αρκεί. Το πλαίσιο από δύο έως δεκατέσσερα έτη για την άοπλη είσοδο λαμβάνει υπόψη την πρόσθετη προσβολή του απαραβιάστου της κατοικίας. Όταν αποδεικνύεται ετοιμότητα χρήσης όπλου ή αντικειμένου κατά ανθρώπου, το κατώτατο όριο γίνεται πέντε έτη και το ανώτατο όριο της πρόσκαιρης ποινής είκοσι. Η εναλλακτική της ισόβιας κάθειρξης δεν δικαιολογείται μόνο από την οπλοφορία: απαιτούνται όλες οι πρόσθετες προϋποθέσεις του άρθρου 38a, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης του συγκεκριμένου κινδύνου για ανθρώπους.

Ρυθμίζονται οι αντίστοιχες περιπτώσεις επικίνδυνης υποτροπής και ιδιαίτερα μεγάλης αξίας. Αποκλείεται η χωριστή τιμώρηση της ίδιας αφαίρεσης ταυτόχρονα ως κλοπής και ως ληστείας. Όταν πληρούνται τα στοιχεία της ληστείας, εφαρμόζονται τα άρθρα 198 ή 199.

Η επιστροφή ή αντικατάσταση του πράγματος εξακολουθεί να αποτελεί βάση ευνοϊκότερης μεταχείρισης της άοπλης κλοπής σε κατοικία: από ένα έως δέκα έτη κατά το άρθρο 197, σημείο 6, και σε περίπτωση μεγάλης αξίας, από δύο έως δώδεκα έτη κατά το σημείο 7. Οι ρητές εξαιρέσεις στα σημεία 3 και 4 εξαλείφουν τη συρροή με την έως τώρα ποινή έως οκτώ ετών, όταν η είσοδος περιλαμβάνει και παραβίαση φραγμού, χρήση τεχνικού μέσου ή άλλο από τα αναφερόμενα στοιχεία. Τα νέα σημεία 6 και 7 ρητώς δεν καλύπτουν την ένοπλη μορφή, την επικίνδυνη υποτροπή και τις περιπτώσεις του άρθρου 196a. Η έως τώρα ευνοϊκότερη μεταχείριση κατά το σημείο 5 διατηρείται μόνο για το άρθρο 196a, παράγραφος 1.

Στη βασική μορφή της ληστείας, ο συνδυασμός εξαναγκασμού και προσβολής της περιουσίας δικαιολογεί την προτεινόμενη αύξηση από τρία-δέκα σε πέντε-είκοσι έτη· κατά το άρθρο 199, παράγραφος 1, τα διακεκριμένα στοιχεία δικαιολογούν οκτώ-τριάντα έτη, ενώ κατά την παράγραφο 2 το εύρος της πρόσκαιρης ποινής αυξάνεται σε είκοσι-τριάντα έτη. Οι εναλλακτικές της ισόβιας κάθειρξης εφαρμόζονται υπό τους αυτοτελείς περιορισμούς του Γενικού Μέρους. Για την απάτη προτείνεται κοινό ανώτατο όριο δέκα ετών, με κλιμάκωση των κατώτατων ορίων: ένα έτος κατά το άρθρο 209, παράγραφος 1, το γενικό κατώτατο όριο του άρθρου 39, παράγραφος 1, για το άρθρο 209, παράγραφος 2, τρία έτη κατά το άρθρο 210 και πέντε έτη κατά το άρθρο 211. Το χαμηλότερο κατώτατο όριο στην περίπτωση εκμετάλλευσης ήδη υφιστάμενης πλάνης διακρίνει τη μορφή αυτή από την ενεργό δημιουργία της. Τα υψηλότερα κατώτατα όρια στις διακεκριμένες μορφές απάτης λαμβάνουν υπόψη τον ειδικό τρόπο τέλεσης, την επανάληψη, την αξία ή την επικίνδυνη υποτροπή. Διατηρούνται οι περιπτώσεις ελάσσονος βαρύτητας του άρθρου 209, παράγραφος 3, και οι ειδικές διατάξεις για επιμέρους είδη απάτης.

2.5. Ιδιαίτερα επικίνδυνη οδήγηση με θανατηφόρο αποτέλεσμα

Το νέο άρθρο 343, παράγραφος 6, δεν εφαρμόζεται σε κάθε θανατηφόρο τροχαίο συμβάν. Απαιτούνται σωρευτικά ιδιαίτερα βαριά περίπτωση, συγκεκριμένα απαριθμούμενη παράβαση, αιτιώδης συνάφεια με τον θάνατο και πρόβλεψη της δυνατότητας θανάτου με υπερβολική αυτοπεποίθηση ότι θα αποτραπεί. Τα ποσοτικά όρια ταχύτητας και η περιοριστική απαρίθμηση των παραβάσεων αποσκοπούν στην προβλεψιμότητα. Και εδώ η ισόβια κάθειρξη προϋποθέτει την πρόσθετη εκτίμηση κατά το άρθρο 38a, παράγραφος 2.

Τα προτεινόμενα δεκαπέντε-τριάντα έτη και η εναλλακτική της ισόβιας κάθειρξης συνιστούν ουσιώδη μεταβολή της πολιτικής κυρώσεων για αποτέλεσμα εξ αμελείας. Η βάση είναι ο συνδυασμός ιδιαίτερα βαριάς περίπτωσης, επακριβώς προσδιορισμένης εξαιρετικά επικίνδυνης συμπεριφοράς και πραγματικής πρόβλεψης του θανάτου. Η ενσυνείδητη αμέλεια δεν εξομοιώνεται με

ΣΕΛΙΔΑ 15 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

δόλο: διαπιστώνεται σε ποιες συγκεκριμένες περιστάσεις στηρίχθηκε ο δράστης για να αποτρέψει τον θάνατο. Για την ισόβια κάθειρξη απαιτείται επίσης να αποδειχθεί χωριστά η εξαιρετική βαρύτητα κατά το άρθρο 38α και να αιτιολογηθεί η ανεπάρκεια της πρόσκαιρης κύρωσης. Ούτε το θανατηφόρο αποτέλεσμα ούτε η υπέρβαση της ταχύτητας δικαιολογούν αφ' εαυτών τέτοια ποινή.

Για να μην προκύψει χαμηλότερη πρόσκαιρη κύρωση για την εκ προθέσεως πρόκληση θανάτου στο πλαίσιο των μεταφορών, εναρμονίζεται το άρθρο 342. Στην παράγραφο 3, στοιχείο «β», προτείνονται δεκαπέντε-τριάντα έτη, και σε ιδιαίτερα βαριά περίπτωση είκοσι-τριάντα έτη ή ισόβια κάθειρξη. Στη διακεκριμένη μορφή της παραγράφου 4, στοιχείο «β», το κατώτατο όριο είναι δεκαοκτώ έτη, και σε ιδιαίτερα βαριά περίπτωση είκοσι έτη, με το ίδιο ανώτατο όριο της πρόσκαιρης ποινής και με διατήρηση της εναλλακτικής της ισόβιας κάθειρξης. Έτσι, στις συγκρίσιμες ιδιαίτερα βαριές περιπτώσεις, το κατώτατο όριο για την εκ προθέσεως πρόκληση θανάτου είναι υψηλότερο από εκείνο της ενσυνείδητης αμέλειας. Η τροποποίηση δεν μεταβάλλει τα στοιχεία και το πεδίο εφαρμογής των μορφών εγκλήματος του άρθρου 342.

Η παροχή κάθε δυνατής βοήθειας οδηγεί σε χωριστό, ελαφρύτερο πλαίσιο από δέκα έως είκοσι πέντε έτη. Διατηρείται το κίνητρο διάσωσης ζωής. Η άρνηση εξέτασης για αλκοόλ ή ναρκωτικές ουσίες δεν αποδεικνύει αφ' εαυτής τις ειδικές προϋποθέσεις. Σε περίπτωση εκ προθέσεως πρόκλησης θανάτου εφαρμόζονται οι διατάξεις για το αντίστοιχο εκ προθέσεως έγκλημα. Όταν συντρέχουν ταυτόχρονα περιστάσεις του άρθρου 343, παράγραφος 3 ή 4, διατηρείται η εφαρμογή της ισχύουσας παραγράφου 5 σχετικά με την αφαίρεση υπέρ του Δημοσίου και την καταβολή της ισόποσης αξίας· η νέα διακεκριμένη μορφή δεν καταργεί τη συνέπεια αυτή.

Ρυθμίζεται ρητώς η διάρκεια της σωρευτικής στέρησης του δικαιώματος οδήγησης μηχανοκίνητου οχήματος όταν πράγματι επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη βάσει του νέου άρθρου 343, παράγραφος 6. Το εύρος από τριάντα ένα έως τριάντα πέντε έτη εναρμονίζεται με την τριακονταετή διάρκεια σε περίπτωση αντικατάστασης κατά το άρθρο 38α, παράγραφος 3, και με την πρόσθετη διάρκεια από ένα έως πέντε έτη κατά το άρθρο 343γ, παράγραφος 2.

Διατηρούνται η εξατομίκευση, η μείωση και η αφαίρεση χρόνου κατά τους γενικούς κανόνες. Η παρέλευση της διάρκειας δεν επιτρέπει την άσκηση του δικαιώματος κατά την έκτιση της ισόβιας κάθειρξης ή της στέρησης της ελευθερίας που την αντικαθιστά. Όταν ήδη με την καταδικαστική απόφαση επιβλήθηκε στέρηση της ελευθερίας ορισμένης διάρκειας, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων εφαρμογής των άρθρων 55, 58α ή 63, εξακολουθεί να εφαρμόζεται η παράγραφος 2.

2.6. Εκ προθέσεως παρεμπόδιση ποινικής δίωξης

Οι τροποποιήσεις του άρθρου 288 διατηρούν τον ειδικό σκοπό απαλλαγής προσώπου από ποινή που του αναλογεί κατά τον νόμο. Η βασική κύρωση αυξάνεται από ένα έως έξι σε δύο έως οκτώ έτη. Προβλέπεται πλαίσιο από τρία έως δέκα έτη όταν η πράξη τελέστηκε από δικαστή, λαϊκό δικαστή, εισαγγελέα ή ανακριτικό όργανο κατά την άσκηση των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων ή κατ' εντολή ή σε εκτέλεση απόφασης οργανωμένης εγκληματικής ομάδας. Καλύπτονται ρητώς και οι έλεγχοι για τέλεση εγκλήματος που προηγούνται της έναρξης ποινικής διαδικασίας.

Η διακεκριμένη περίπτωση πρόκλησης της παραγραφής της ποινικής δίωξης για σοβαρό έγκλημα τιμωρείται με στέρηση της ελευθερίας από πέντε έως δώδεκα έτη. Απαιτούνται συγκεκριμένη πράξη τέλεσης, αιτιώδης συνάφεια και δόλος ως προς τη συνέπεια αυτή. Η συμμετοχή προσώπου με υπηρεσιακή ιδιότητα σε διαδικασία μακράς διάρκειας δεν αρκεί αφ' εαυτής. Απαιτείται να αποδειχθεί η συμβολή του στην παρεμπόδιση, η οποία πληροί τα στοιχεία της νομοτυπικής υπόστασης. Η παραγραφή, η ασήμαντη βαρύτητα της πράξης και οι λοιποί νόμιμοι λόγοι μη έναρξης ή περάτωσης της διαδικασίας διατηρούν τον προορισμό τους. Η νέα διακεκριμένη μορφή τιμωρεί

ΣΕΛΙΔΑ 16 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

την εκ προθέσεως παράνομη πρόκληση της συνέπειας της παραγραφής και δεν καταργεί την ήδη επελθούσα εξάλειψη. Δεν αναβιώνει παραγεγραμμένη δίωξη ούτε δημιουργεί αναδρομική ισχύ δυσμενέστερου νόμου. Τα υψηλότερα ανώτατα όρια για επιμέρους εγκλήματα μπορεί να μεταβάλουν τους χρόνους παραγραφής που εφαρμόζονται σε μελλοντικές πράξεις κατά τους γενικούς κανόνες, γεγονός που πρέπει να ληφθεί υπόψη στην εκτίμηση επιπτώσεων. Εφαρμόζεται επίσης η απόλυτη παραγραφή του άρθρου 81, παράγραφος 3, ενώ για εγκλήματα κατά ανήλικων θυμάτων λαμβάνεται υπόψη η ειδική αφετηρία του άρθρου 80, παράγραφος 4, εντός του εκ του νόμου πεδίου εφαρμογής της. Δεν επιτρέπεται καταστρατήγηση των κανόνων αυτών μέσω της νέας διακεκριμένης μορφής. Η εφαρμογή του ευμενέστερου νόμου κρίνεται σύμφωνα με το άρθρο 2, χωρίς συνδυασμό επιμέρους δυσμενών και ευμενών τμημάτων διαφορετικών εκδοχών σε έναν ανύπαρκτο νόμο.

Η αύξηση του ανώτατου ορίου πέραν των πέντε ετών έχει σημασία και για την έννοια του «σοβαρού εγκλήματος» κατά το άρθρο 93, σημείο 7, μεταξύ άλλων για το άρθρο 304b, παράγραφος 2, και το άρθρο 305a. Μπορεί να μεταβάλει τη δυνατότητα απαλλαγής από ποινική ευθύνη κατά το άρθρο 78a. Η αναστολή εκτέλεσης της ποινής κατά το άρθρο 66 κρίνεται βάσει της πράγματι καθορισθείσας ποινής και των λοιπών νόμιμων προϋποθέσεων και όχι μόνο βάσει του αφηρημένου ανώτατου ορίου. Οι συνέπειες αυτές εντάσσονται στο πεδίο της μεταρρύθμισης και δεν πρέπει να παρουσιάζονται ως αμιγώς συντακτικό αποτέλεσμα.

2.7. Εκ προθέσεως νόθευση της αποδεικτικής βάσης και δίωξη προσώπου εν γνώσει της αθωότητάς του

Το νέο άρθρο 288a καθορίζει συγκεκριμένες πράξεις τέλεσης: σύνταξη, νόθευση, προσκόμιση ή χρήση πλαστού, νοθευμένου ή ψευδώς βεβαιούντος υλικού· παράνομη καταστροφή, αντικατάσταση ή απόκρυψη συναφούς υλικού· εν γνώσει ανακριβή παρουσίαση αποδεικτικού περιεχομένου σε πράξη· απαγγελία κατηγορίας ή έκδοση καταδικαστικής απόφασης κατά προσώπου με γνώση ότι δεν τέλεσε την πράξη ή ότι η πράξη δεν συνιστά έγκλημα. Οι κοινές προϋποθέσεις είναι η άσκηση των αντίστοιχων υπηρεσιακών αρμοδιοτήτων και ο ειδικός σκοπός παράνομης δίωξης, καταδίκης ή στέρησης της ελευθερίας, ή απαλλαγής άλλου από την ποινή που του αναλογεί.

Η προστασία καλύπτει και υλικό που παραλήφθηκε ή συλλέχθηκε κατά προηγούμενο έλεγχο για τέλεση εγκλήματος. Αντικείμενο ευθύνης μπορεί να αποτελέσει και η εν γνώσει αντικατάσταση ή απόκρυψή του εκτός της τυπικώς σχηματισθείσας δικογραφίας. Το γεγονός ότι υλικό δεν έχει ενσωματωθεί ως αποδεικτικό μέσο δεν δικαιολογεί την παράνομη καταστροφή του με τον αναφερόμενο ειδικό σκοπό.

Η εν γνώσει ανακριβής παρουσίαση του περιεχομένου υλικού διακρίνεται από την εκτίμηση της αξιοπιστίας και της αποδεικτικής βαρύτητάς του. Η διαφορετική αξιολόγηση του ίδιου υλικού από ανώτερο δικαστήριο δεν μετατρέπει την πρώτη αξιολόγηση σε έγκλημα. Δεν θεσπίζεται ευθύνη μόνο λόγω ελλιπούς αιτιολογίας, ακυρωθείσας πράξης, μη τήρησης προθεσμίας, αθωωτικού αποτελέσματος ή μη προκριθείσας νομικής ερμηνείας. Η διάταξη καλύπτει και την εν γνώσει δίωξη ή καταδίκη για πράξη που δεν συνιστά έγκλημα, αλλά απαιτεί επίσης αποδεδειγμένη γνώση και ειδικό παράνομο σκοπό. Η διαφωνία με νομικό συμπέρασμα δεν υποκαθιστά τη διαπίστωσή τους. Όλα τα αντικειμενικά και υποκειμενικά στοιχεία πρέπει να αποδεικνύονται κατά τη γενική διαδικασία.

Το βασικό πλαίσιο από τρία έως δέκα έτη του άρθρου 288a λαμβάνει υπόψη τον συνδυασμό κατάχρησης δικαιοδοτικής λειτουργίας, συνειδητής νόθευσης και ειδικού παράνομου σκοπού. Όταν προκλήθηκε παράνομη στέρηση της ελευθερίας για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, προβλέπονται πέντε-δώδεκα έτη λόγω της παρατεταμένης άμεσης προσβολής της προσωπικής ελευθερίας.

ΣΕΛΙΔΑ 17 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

Το εξάμηνο όριο διακρίνει τη διακεκριμένη μορφή, χωρίς η μικρότερη διάρκεια στέρησης της ελευθερίας να αποκλείει τη βασική. Πρέπει να αποδειχθούν τόσο η παρανομία και η διάρκεια της στέρησης της ελευθερίας όσο και η αιτιώδης συνάφεια και ο δόλος ως προς τη συνέπεια αυτή. Η ακύρωση περιοριστικού δικονομικού μέτρου δεν αποδεικνύει αφ' εαυτής κανένα από τα στοιχεία αυτά.

Προβλέπονται επικουρική και εναρμόνιση με το άρθρο 288 όταν πρόκειται για την ίδια πράξη τέλεσης. Διατηρείται η ευθύνη για αυτοτελώς τελεσθείσα δωροδοκία ή δωροληψία ή άλλο χωριστό έγκλημα. Η διάταξη δεν ακυρώνει αυτομάτως πράξεις της κύριας υπόθεσης. Η τροποποίηση ή ακύρωσή τους απαιτεί την προσήκουσα δικονομική διαδικασία· η απαγγελία κατηγορίας κατά προσώπου με υπηρεσιακή ιδιότητα δεν ισοδυναμεί με ενοχή που έχει διαπιστωθεί με καταδικαστική απόφαση η οποία έχει τεθεί σε ισχύ.

2.8. Πίεση στη δικαιοσύνη, δωροδοκία και δωροληψία, εμπορία επιρροής και μεσολάβηση

Η βασική κύρωση του άρθρου 289 αυξάνεται σε ένα έως οκτώ έτη. Η διακεκριμένη μορφή, με ποινή από δύο έως δέκα έτη, καλύπτει την παρακίνηση με κατάχρηση συγκεκριμένων αναφερόμενων αρμοδιοτήτων διαχείρισης προσωπικού, αξιολόγησης, πειθαρχικής δίωξης και διεύθυνσης, καθώς και τις πράξεις κατ' εντολή ή σε εκτέλεση απόφασης οργανωμένης εγκληματικής ομάδας. Τα νόμιμα αιτήματα, οι αντιρρήσεις, οι προσφυγές, τα εισαγγελικά ένδικα μέσα και οι νομικές γνωμοδοτήσεις δεν συνιστούν παρακίνηση σε παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος.

Στις βασικές μορφές παθητικής και ενεργητικής δωροδοκίας, το ανώτατο όριο γίνεται δέκα έτη, με κατώτατα όρια ένα, δύο ή τρία έτη, ανάλογα με την παράβαση των υπηρεσιακών καθηκόντων και τη σύνδεση με άλλο έγκλημα. Η αύξηση λαμβάνει υπόψη την πώληση δημόσιας εξουσίας και την προσβολή της νόμιμης λήψης αποφάσεων. Η υπεύθυνη υπηρεσιακή θέση, ο εκβιασμός, η επανάληψη ή η μεγάλη αξία δικαιολογούν, κατά το άρθρο 302, στοιχείο «α», πέντε-δώδεκα έτη, ενώ η σύνδεση με τελεσθέν υπηρεσιακό έγκλημα κατά το στοιχείο «δ» δικαιολογεί πέντε-δεκαπέντε έτη. Διατηρείται το βαρύτερο πλαίσιο του άρθρου 302a. Δεν καταργούνται οι ισχύουσες σωρευτικές περιουσιακές ποινές, η δήμευση και η στέρηση δικαιωμάτων, ούτε οι προϋποθέσεις του άρθρου 306 για το ατιμώρητο σε περίπτωση εκβιασμού και άμεσης οικειοθελούς αναφοράς.

Στο άρθρο 304b προτείνονται δύο-οκτώ έτη για εκείνον που λαμβάνει όφελος με σκοπό να ασκήσει επιρροή και ένα-έξι έτη για εκείνον που παρέχει το όφελος, με σωρευτική χρηματική ποινή. Η διαφορά λαμβάνει υπόψη τον διακριτό ρόλο των συμμετεχόντων. Όταν η επιρροή στρέφεται στην ποινική δικαιοσύνη, το κοινό εύρος της διακεκριμένης μορφής είναι τρία-δέκα έτη λόγω του άμεσου κινδύνου για τη διαπίστωση εγκλημάτων και την προσωπική ελευθερία. Η μεσολάβηση κατά το άρθρο 305a τιμωρείται με ένα-έξι έτη, ενώ η ειδική σύνδεση με πράξη ή παράλειψη δικαστικής αρχής με δύο-οκτώ έτη. Η διατηρούμενη επικουρικότητα εμποδίζει τη χρήση της διάταξης περί μεσολάβησης ως ελαφρύτερου υποκατάστατου αποδεδειγμένης βαρύτερης συμμετοχής σε έγκλημα.

Διατηρούνται τα στοιχεία της νομοτυπικής υπόστασης σχετικά με το αθέμιτο όφελος, την αντίστοιχη συμπεριφορά και την ειδική κατεύθυνσή της. Η νόμιμη επαγγελματική εκπροσώπηση και υπεράσπιση δεν εξομοιώνονται με εμπορία επιρροής. Η στέρηση δικαιωμάτων συνδέεται με τη διαπιστωμένη υπηρεσιακή κατάχρηση και εξατομικεύεται σύμφωνα με το Γενικό Μέρος.

2.9. Δικαστική αρμοδιότητα, διαχρονικό δίκαιο και προετοιμασία για την εφαρμογή

Με τη συνακόλουθη προσθήκη στο άρθρο 35, παράγραφος 2, του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας εξασφαλίζεται η εκδίκαση από περιφερειακό δικαστήριο σε πρώτο βαθμό όλων των νέων μορφών εγκλήματος για τις οποίες επιτρέπεται ισόβια κάθειρξη, με διατήρηση της ειδικής δικαστικής αρμοδιότητας. Περιλαμβάνονται ρητώς και η νέα προνομιούχος μορφή του άρθρου 343a,

ΣΕΛΙΔΑ 18 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

παράγραφος 3, και τα εγκλήματα των άρθρων 288, 288a και 289. Διατηρούνται οι εφαρμοστέοι ειδικοί κανόνες για υποθέσεις κατά δικαστικών λειτουργών και η στρατιωτική δικαιοδοσία. Οι ήδη κινηθείσες δικαστικές διαδικασίες ολοκληρώνονται σύμφωνα με την έως τότε ισχύουσα δικαστική αρμοδιότητα.

Οι βαρύτερες ποινές και οι νέες μορφές εγκλήματος εφαρμόζονται για το μέλλον. Για πράξεις που τελέστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου τηρείται το άρθρο 2 του Ποινικού Κώδικα. Η εξάμηνη αναβολή της έναρξης ισχύος επιτρέπει την προετοιμασία των αρχών εφαρμογής του δικαίου και της εκτέλεσης των ποινών. Οι συνακόλουθες τροποποιήσεις της δικαστικής αρμοδιότητας περιλαμβάνονται στο ίδιο το σχέδιο, επομένως η υιοθέτησή του δεν εξαρτάται από την υιοθέτηση του χωριστού σχεδίου δικονομικής μεταρρύθμισης.

2.10. Πίεση μέσω αρμοδιοτήτων προσωπικού και συνοχή των τριών νόμων

Η διακεκριμένη μορφή του άρθρου 289, παράγραφος 2, καλύπτει ρητώς τα βασικά μέσα διαχείρισης προσωπικού και οικονομικής επιρροής που μπορούν να χρησιμοποιηθούν παρανόμως, συμπεριλαμβανομένης της απόσπασης και της ανάκλησής της. Αυτό επιτρέπει την ίδια προστασία ανεξαρτήτως του αν η αρμοδιότητα ασκείται από διοικητικό προϊστάμενο ή από μέλος συλλογικού οργάνου διαχείρισης προσωπικού. Η ευθύνη παραμένει προσωπική: αποδεικνύονται η συγκεκριμένη παρακίνηση σε παράβαση υπηρεσιακού καθήκοντος σε σχέση με την απονομή της δικαιοσύνης, η κατάχρηση αρμοδιότητας και ο δόλος. Μόνη η ιδιότητα μέλους του Ανώτατου Δικαστικού Συμβουλίου, η συμμετοχή σε ψηφοφορία ή μια νόμιμη απόφαση προσωπικού δεν αποδεικνύουν έγκλημα.

Η χειραγωγή πληροφοριακών ιχνών, η καταστροφή εγγράφων και η παρεμπόδιση εκτέλεσης δικαστικών αποφάσεων μπορεί ήδη να υπάγονται στις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 282-285, 295-296, 308-311, 316, 319, 319b και 319b, ανάλογα με τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και τα στοιχεία του αντίστοιχου εγκλήματος. Δεν θεσπίζονται παράλληλες γενικές νομοτυπικές υποστάσεις αόριστου περιεχομένου. Οι προτάσεις για τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και τον Νόμο περί Δικαστικής Εξουσίας εξασφαλίζουν τη διατήρηση των ιχνών, τον δικαστικό έλεγχο, την εξαίρεση σε περίπτωση σύγκρουσης συμφερόντων, τις αιτιολογημένες αποφάσεις προσωπικού και την παρακολούθηση των διαπιστωμένων παραβάσεων. Οι εγγυήσεις αυτές είναι αναγκαίες για την εφαρμογή του ουσιαστικού ποινικού νόμου· η αύξηση των κυρώσεων δεν εγγυάται αφ' εαυτής την αποκάλυψη και τιμώρηση κάθε κατάχρησης.

3. Οικονομικά και άλλα μέσα αναγκαία για την εφαρμογή

Η μεγαλύτερη διάρκεια έκτισης των ποινών και η ευρύτερη δυνατότητα επιβολής ισόβιας κάθειρξης ενδέχεται να αυξήσουν τις δαπάνες για τη χωρητικότητα των φυλακών, τη φύλαξη, την υγειονομική περίθαλψη, την ψυχολογική υποστήριξη και την κοινωνική επανένταξη. Το σχέδιο δεν μπορεί δικαιολογημένα να παρουσιαστεί ως δημοσιονομικά ουδέτερο.

Για ποσοτικό υπολογισμό απαιτούνται ο ετήσιος αριθμός καταδικών βάσει των τροποποιούμενων διατάξεων, η κατανομή των επιβαλλόμενων διαρκειών, η αναμενόμενη μεταβολή των ποινών που πράγματι εκτίονται, οι μειώσεις, η αναστολή εκτέλεσης και η πρόωγη αποφυλάκιση, το οριακό κόστος πρόσθετης ημέρας κράτησης, η διαθέσιμη χωρητικότητα και οι αναγκαίες επενδύσεις. Στις ισόβιες ποινές πρέπει να διακρίνονται η βραχυπρόθεσμη δημοσιονομική επίπτωση και οι συσσωρευόμενες μακροπρόθεσμες δαπάνες.

Τα νέα και τροποποιημένα εγκλήματα κατά της δικαιοσύνης προϋποθέτουν κατάρτιση για τη διάκριση του σφάλματος που ελέγχεται μέσω των ενδίκων μέσων από την εκ προθέσεως εγκληματική συμπεριφορά. Απαιτούνται πόροι για τη συλλογή και τον έλεγχο ηλεκτρονικών ιχνών, εκδοχών πράξεων, υπηρεσιακών μηνυμάτων και της διακίνησης του αποδεικτικού υλικού. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη η πιθανή μεταβολή του φόρτου των ανακριτικών οργάνων, της εισαγγελίας και των περιφερειακών δικαστηρίων και οι δαπάνες συνδρομής εμπειρογνομόνων. Δεν ιδρύεται νέο κρατικό όργανο.

ΣΕΛΙΔΑ 19 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

Η δημοσιονομική επίπτωση δεν έχει ποσοτικοποιηθεί στο παρόν στάδιο. Δεν υπάρχουν επαρκή δεδομένα για την καλόπιστη αναφορά συγκεκριμένου συνολικού ποσού ή για τον ισχυρισμό ότι οι υφιστάμενοι προϋπολογισμοί θα επαρκέσουν οπωσδήποτε. Εφόσον γίνει αποδεκτή η πρόταση, το Υπουργείο Δικαιοσύνης πρέπει να εξειδικεύσει την εκτίμηση με τη συμμετοχή των αρμόδιων οργάνων και των αντίστοιχων διατακτών του προϋπολογισμού, σύμφωνα με την εφαρμοστέα διαδικασία κατάρτισης και υποβολής σχεδίου νόμου. Τα αναγκαία κονδύλια πρέπει να προγραμματιστούν μέσω της εφαρμοστέας δημοσιονομικής διαδικασίας.

Το εξάμηνο διάστημα πριν από την έναρξη ισχύος επιτρέπει την κατάρτιση των δικαστικών λειτουργών και των ανακριτικών οργάνων, την προετοιμασία μεθοδολογικού υλικού για τη νέα νομοτυπική υπόσταση του βιασμού και τα εγκλήματα κατά της δικαιοσύνης, καθώς και τον προγραμματισμό της εκτέλεσης των βαρύτερων ποινών.

4. Αναμενόμενα αποτελέσματα της εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, και εκ των υστέρων αξιολόγηση

Αναμένονται η δυνατότητα βαρύτερων ποινών για αποδεδειγμένες σοβαρές προσβολές, συννεπότερη σχέση μεταξύ βασικών και διακεκριμένων μορφών εγκλήματος, ίση προστασία έναντι του βιασμού και αιτιολογία εξατομίκευσης περισσότερο δεκτική ελέγχου. Οι προσθήκες σχετικά με τη δικαιοσύνη δημιουργούν ειδικότερη νομοθετική βάση ευθύνης για αποδεδειγμένη εκ προθέσεως παρεμπόδιση, χειραγώγηση υλικού, δώξη προσώπου εν γνώσει της αθωότητάς του και παράνομη άσκηση επιρροής σε πρόσωπα με υπηρεσιακή ιδιότητα.

Οι προσδοκίες αυτές δεν σημαίνουν ότι η υιοθέτηση του νόμου θα εξαλείψει αφ' εαυτής τη διαφθορά, τις δικονομικές καταχρήσεις ή όλες τις εσφαλμένες πράξεις. Το πραγματικό αποτέλεσμα εξαρτάται από τη διαπίστωση των εγκλημάτων, την ανεξάρτητη διερεύνησή τους, τον αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο και την εκτέλεση των ποινών. Δεν δίνεται υπόσχεση συγκεκριμένης ποσοστιαίας μείωσης της εγκληματικότητας.

Τα άρθρα 55, 58α και 63 εξακολουθούν να εφαρμόζονται μόνο υπό τις αντίστοιχες ουσιαστικές και δικονομικές προϋποθέσεις. Δεν τροποποιείται η απαγόρευση του άρθρου 369α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για συνοπτική διαδικασία αποδείξεων κατά το άρθρο 371, σημείο 2, σε περίπτωση εκ προθέσεως πρόκλησης θανάτου. Επομένως, τα αυξημένα κατώτατα όρια δεν αποτελούν σε όλες τις διαδικασίες ανεπιφύλακτο κατώτατο όριο, αλλά ούτε η μείωση του άρθρου 58α είναι γενικώς διαθέσιμη για κάθε έγκλημα. Σε ανήλικους δεν επιβάλλεται ισόβια κάθειρξη: εφαρμόζεται η αντικατάσταση του άρθρου 63. Ωστόσο, η πρόβλεψή της ως εναλλακτικής μπορεί να αυξήσει το εφαρμοστέο πλαίσιο πρόσκαιρης ποινής βάσει του άρθρου αυτού, και η επίπτωση αυτή πρέπει να αξιολογηθεί χωριστά, μεταξύ άλλων ανά ηλικιακή ομάδα και υπό το πρίσμα του σωφρονιστικού σκοπού του άρθρου 60.

Θετικό δημοσιονομικό αποτέλεσμα δεν μπορεί να δηλωθεί ποσοτικά εκ των προτέρων. Ο ενδεχόμενος περιορισμός των ζημιών από εγκληματικές πράξεις δεν αποτελεί αυτόματη εξοικονόμηση για τον κρατικό προϋπολογισμό. Ούτε τα πρόσθετα έσοδα από χρηματικές ποινές και αφαίρεση περιουσιακών στοιχείων υπέρ του Δημοσίου μπορούν να θεωρηθούν εκ των προτέρων επαρκή για την κάλυψη των δαπανών έρευνας, δικαστικής εκδίκασης και εκτέλεσης των ποινών.

Η προβλεπόμενη εκ των υστέρων αξιολόγηση εντός τριετίας πρέπει να καλύπτει τις ποινές που επιβλήθηκαν και πράγματι εκτίθησαν, την εφαρμογή των άρθρων 55, 58α και 63, τις καταδικαστικές αποφάσεις που ακυρώθηκαν ή τροποποιήθηκαν λόγω πρόδηλης αδικίας, την υποτροπή και τις δαπάνες εκτέλεσης. Για τα εγκλήματα κατά της δικαιοσύνης πρέπει να παρακολουθούνται ο αριθμός, η διάρκεια και η έκβαση των διαδικασιών, οι λόγοι περάτωσης και αθώωσης, οι αποδεδειγμένοι τρόποι τέλεσης και η εφαρμογή της στέρησης δικαιωμάτων. Η αύξηση και μόνο του αριθμού των κινηθεισών

ΣΕΛΙΔΑ 20 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

διαδικασιών δεν πρέπει να θεωρείται απόδειξη αποτελεσματικότητας. Τα δεδομένα δημοσιεύονται σε συγκεντρωτική μορφή, με προστασία των προσωπικών δεδομένων.

5. Ανάλυση συμβατότητας με το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Σύνταγμα και τις διεθνείς υποχρεώσεις

Το σχέδιο καταρτίστηκε με γνώμονα την αρχή της νομιμότητας, την προσωπική ευθύνη και την ευθύνη βάσει υπαιτιότητας, την ισότητα, την αναλογικότητα και το τεκμήριο αθωότητας. Οι νέες μορφές εγκλήματος απαιτούν την απόδειξη κάθε αντικειμενικού και υποκειμενικού στοιχείου. Οι βαρύτερες ποινές εφαρμόζονται για το μέλλον, με τήρηση του άρθρου 2 του Ποινικού Κώδικα, του άρθρου 5, παράγραφος 3, του Συντάγματος και του άρθρου 7 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Η πρόταση υψηλότερων κυρώσεων αποτελεί άσκηση νομοθετικής εκτίμησης, η οποία περιορίζεται από το άρθρο 4, παράγραφος 1, και τα άρθρα 30 και 31 του Συντάγματος, καθώς και από το άρθρο 35, παράγραφος 3, του Ποινικού Κώδικα. Η απόφαση αρ. 8 της 17ης Ιουλίου 2025 στην υπόθεση συνταγματικού ελέγχου αρ. 15/2024 του Συνταγματικού Δικαστηρίου επιβεβαιώνει την αρμοδιότητα καθορισμού της ποινικής πολιτικής και την απαίτηση οι ποινικές διατάξεις να είναι σαφείς και προβλέψιμες. Η απόφαση αρ. 4 της 30ής Απριλίου 2025 στην υπόθεση συνταγματικού ελέγχου αρ. 29/2024, η οποία εκδόθηκε σε ζήτημα διοικητικών κυρώσεων, είναι συναφής με τη γενική απαίτηση ουσιαστικής εξατομίκευσης και αναλογικότητας. Καμία από τις αποφάσεις αυτές δεν πιστοποιεί εκ των προτέρων τη συνταγματικότητα των συγκεκριμένων προτεινόμενων πλαισίων. Αυτή εξαρτάται από την αιτιολογημένη νομοθετική διαφοροποίηση και από τις πραγματικές εγγυήσεις κατά την εφαρμογή.

Συναφή είναι τα δικαιώματα των άρθρων 47-49 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 51 του Χάρτη. Τα προβλεπόμενα πλαίσια διατηρούν τη δικαστική εξατομίκευση, ενώ οι νέες μορφές εγκλήματος κατά της δικαιοσύνης περιορίζονται σε συγκεκριμένα προσδιορισμένη εκ προθέσεως συμπεριφορά. Η αύξηση των ποινών δεν καταργεί την απαίτηση η βαρύτητα της συγκεκριμένης ποινής να είναι ανάλογη του εγκλήματος.

Για την προστασία των παιδιών είναι συναφής η Οδηγία 2011/93/ΕΕ, ενώ για τα δικαιώματα και την προστασία των θυμάτων η Οδηγία 2012/29/ΕΕ. Το σχέδιο δεν μειώνει την προστασία βάσει ηλικίας ούτε μεταθέτει στο θύμα το βάρος απόδειξης της έλλειψης συναίνεσης. Για τις απάτες και τα εγκλήματα διαφθοράς που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης είναι συναφής η Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371· διατηρούνται οι αντίστοιχες ειδικές διατάξεις. Το παρόν σχέδιο δεν παρουσιάζεται ως πλήρης μεταφορά των πράξεων αυτών στο εσωτερικό δίκαιο.

Για τα εγκλήματα που συνδέονται με την άσκηση της δικαστικής εξουσίας, καθοριστικά είναι το άρθρο 117, παράγραφος 2, και το άρθρο 132, παράγραφος 1, του Συντάγματος. Η ανεξαρτησία κατά την εφαρμογή του δικαίου συνδυάζεται με ευθύνη για εκ προθέσεως έγκλημα που διώκεται αυτεπαγγέλτως. Το καλόπιστο σφάλμα, η διαφορετική αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων και η ακύρωση πράξης αυτή καθαυτή δεν υποκαθιστούν την πράξη που πληροί τη νομοτυπική υπόσταση, τον δόλο και τον ειδικό σκοπό. Δεν θεσπίζεται γενική ποινική ευθύνη για δυσμενή έκβαση υπόθεσης ή για διαφωνία με τη νομική άποψη δικαστικού λειτουργού.

Η προστασία από την εν γνώσει δίωξη αθώου και τη χειραγώγηση αποδείξεων συνάδει με τις απαιτήσεις προσωπικής ελευθερίας και δίκαιης δίκης των άρθρων 5 και 6 της ΕΣΔΑ. Δεν παρεκκλίνει από την ισχύ του δεδικασμένου ούτε επιτρέπει την ακύρωση πράξης που έχει τεθεί σε ισχύ εκτός των προβλεπόμενων δικονομικών μέσων. Το δικαίωμα υπεράσπισης του κατηγορούμενου προσώπου με υπηρεσιακή ιδιότητα και το τεκμήριο αθωότητάς του εξακολουθούν να εφαρμόζονται πλήρως.

Η διεύρυνση της ισόβιας κάθειρξης συνδυάζεται με διατήρηση της νομικής δυνατότητας επανεξέτασης και αντικατάστασης. Το υφιστάμενο καθεστώς ισόβιας κάθειρξης χωρίς δυνατότητα μετατροπής δεν διευρύνεται με νέες

ΣΕΛΙΔΑ 21 / 21 ΤΟΥ ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΟΥ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ

μορφές εγκλήματος. Η απόφαση του ΕΔΔΑ της 8ης Ιουλίου 2014 στην υπόθεση «Harakchiev και Tolumon κατά Βουλγαρίας», προσφυγές αριθ. 15018/11 και 61199/12, §§ 246 και 264, συνδέει τη συμμόρφωση με το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ με πραγματική προοπτική επανεξέτασης και ουσιαστική δυνατότητα σωφρονισμού. Η τυπική ύπαρξη νομικού μηχανισμού δεν αρκεί χωρίς αποτελεσματικότητα κατά την εκτέλεση. Η διατήρηση της δυνατότητας αντικατάστασης δεν απαλλάσσει από την υποχρέωση εξασφάλισης συνθηκών ουσιαστικής κοινωνικής επανένταξης.

Το σχέδιο και η αιτιολογική έκθεση αποτελούν πρόταση κατά το άρθρο 18 του Νόμου περί κανονιστικών πράξεων. Κατά τη μεταγενέστερη επεξεργασία και κατάθεση νομοσχεδίου, τα αρμόδια όργανα διενεργούν την εφαρμοστέα εκτίμηση επιπτώσεων, τη δημόσια διαβούλευση και τον συντονισμό. Κατά την υποβολή προς εξέταση στο Υπουργικό Συμβούλιο, συντάσσεται επίσης η έκθεση του άρθρου 28, παράγραφος 3, του Νόμου περί κανονιστικών πράξεων σχετικά με τη συμβατότητα με την ΕΣΔΑ και τη νομολογία του ΕΔΔΑ. Η παρούσα ανάλυση δεν υποκαθιστά αυτή τη θεσμική διαδικασία.

Κανονιστικές πηγές και νομολογία

Ο έλεγχος πραγματοποιήθηκε βάσει των επισήμως δημοσιευμένων κειμένων έως τις 25 Σεπτεμβρίου 2026. Για τον Ποινικό Κώδικα χρησιμοποιήθηκε το ενοποιημένο κείμενο με τελευταία ενσωματωμένη τροποποίηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Βουλγαρίας, αριθ. 55 της 16ης Ιουνίου 2026, και για τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας το ενοποιημένο κείμενο με τελευταία ενσωματωμένη τροποποίηση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Βουλγαρίας, αριθ. 59 της 30ής Ιουνίου 2026.

1. Ποινικός Κώδικας - Υπουργείο Δικαιοσύνης.
2. Κώδικας Ποινικής Δικονομίας - Υπουργείο Δικαιοσύνης.
3. Σύνταγμα της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας - Υπουργείο Δικαιοσύνης.
4. Νόμος περί κανονιστικών πράξεων - Υπουργείο Δικαιοσύνης.
5. Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου - επίσημο βουλγαρικό κείμενο.
6. Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης - EUR-Lex.
7. Οδηγία 2011/93/ΕΕ - EUR-Lex.
8. Οδηγία 2012/29/ΕΕ - EUR-Lex.
9. Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 - EUR-Lex.
10. ΕΔΔΑ, «Harakchiev και Tolumon κατά Βουλγαρίας», απόφαση της 8ης Ιουλίου 2014, προσφυγές αριθ. 15018/11 και 61199/12 - HUDOC.
11. ΕΔΔΑ, «M. C. κατά Βουλγαρίας», απόφαση της 4ης Δεκεμβρίου 2003, προσφυγή αριθ. 39272/98, §§ 153 και 166 - HUDOC.
12. Συνταγματικό Δικαστήριο, απόφαση αριθ. 4 της 30ής Απριλίου 2025 στην υπόθεση συνταγματικού ελέγχου αριθ. 29/2024.
13. Συνταγματικό Δικαστήριο, απόφαση αριθ. 8 της 17ης Ιουλίου 2025 στην υπόθεση συνταγματικού ελέγχου αριθ. 15/2024.

Συντάκτης και υποβάλλων την πρόταση κατά το άρθρο 18 του Νόμου περί κανονιστικών πράξεων:

Δικηγόρος Μαριάν Γκεοργκίεφ Ιβάνοφ
Δικηγορικός Σύλλογος Σόφιας, ατομικός αριθμός μητρώου δικηγόρου 1800713910
Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: ivanov.bg.sf@gmail.com
25 Σεπτεμβρίου 2026
Εγκεκριμένη ηλεκτρονική υπογραφή: